

Lovforslag nr. L 231. Fremsat den 20. april 2004 af Peter Skaarup (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Per Dalgaard (DF), Christian H. Hansen (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Pia Kristensen (DF) og Birthe Skaarup (DF)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Mindstestraf for voldtægt, skærpelse af straffen for særlig farlig, rå eller ydmygende voldtægt og af straffen for voldtægt mod børn under 15 år samt indførelse af straf for uagtsom voldtægt)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 814 af 30. september 2003, foretages følgende ændringer:

1. § 216 affattes således:

»§ 216. Den, der tiltvinger sig samleje ved vold eller trussel om vold, straffes for voldtægt med fængsel fra 1 år indtil 8 år. Med vold side-stilles hensættelse i en tilstand, i hvilken offeret er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

Stk. 2. Straffen er fængsel fra 2 år indtil 12 år, hvis voldtægten er udøvet mod et ubekendt offer, hvis offeret har været udsat for mishandling eller anden særlig rå, brutal, smertefuld eller ydmygende behandling, hvis forbrydelsen er udøvet under brug af våben eller af flere i forening, hvis forbrydelsen i øvrigt har haft en særlig farlig karakter, hvis gerningsmanden tidligere har gjort sig skyldig i tilsvarende forbrydelse, eller

hvis der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Stk. 3. Straffen kan stige til livstid, hvis offeret ved forbrydelsen eller som direkte eller indirekte følge af denne afgår ved døden eller får betydelig skade på legeme eller helbred, herunder ved at blive påført seksuelt overførbart sygdom.

Stk. 4. Den, som ved grov uagtsomhed gør sig skyldig i voldtægt efter bestemmelsen i stk. 1, straffes med fængsel indtil 5 år. Foreligger omstændigheder som nævnt i stk. 2, er straffen fængsel indtil 8 år.

2. I § 217 ændres »4 år« til: »6 år«.

3. I § 222, *stk. 2*, ændres »12 år« til: »15 år«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets baggrund

Formålet med lovforslaget er at gennemføre ændringer i straffelovens bestemmelser om voldtægtsforbrydelser, idet der som noget nyt indføres mindstestraf for voldtægt. Samtidig skærpes straffen for særlig farlig, rå eller ydmygende voldtægt m.v. Som et nyt vigtigt tiltag indføres desuden strafbarhed for uagtsom voldtægt.

Ønsket om strafskærpelser skal ses på baggrund af, at der i de seneste år er forekommet flere grove overgreb mod kvinder og herunder meget alvorligere voldtægter end tidligere. Det har vakt opsigt, vrede og bekymring i befolkningen. Ord, der ikke fandtes i ordbøgerne for få år siden: »gruppevoldtægt« og »massevoldtægt«, indgår nu i det danske ordforråd. Nogle af disse forbrydelser har fremkaldt en betydelig offentlig debat om strafniveauet. I en enkelt sag var de tiltaltes og deres familiers respektløse adfærd efter byrettsdommen medvirkende til at forstærke den offentlige debat.

Ønsket om at udvide strafbarhedsbestemmelsen med begrebet uagtsomhed skal ses på baggrund af, at der er forekommet flere sager, hvor domstolene har fundet, at der objektivt set forelå voldtægt, men hvor gerningsmanden er blevet frifundet, fordi han angiveligt ikke var klar over det.

Hovedindtrykket af den offentlige debat gennem de seneste år er, at der i befolkningen er et ønske om mere markante straffe for voldtægtsforbrydelser. Også udtalelser fra politikere fra flere partier har peget i samme retning. Disse udtalelser vil blive belyst nedenfor.

Samtidig er det imidlertid ved gennemgang af afsagte domme i begyndelsen af 1990'erne og i 1996 hovedindtrykket, at der i retssalene ikke idømmes væsentlig strengere straffe end tidligere. Selv efter ændringen af strafferammen i straffelovens § 222, stk. 1 og 2, ved strafskærpelsesloven, lov nr. 380 af 6. juni 2002, er der meget, der tyder på, at der stadig er en stor uoverensstemmelse mellem befolkningens retsopfattelse og de afsagte domme i voldtægtssager. Dette er

yderst uheldigt, idet det er en offentlig forpligtelse at indrette straffniveauet så rimeligt højt, at der sker så få forbrydelser som muligt.

I andre lande er der i de senere år sket skærpelser i straffebestemmelser om voldtægt.

Hensigten med lovforslaget er at bringe lovgivningen i bedre overensstemmelse med nutidens retsbevidsthed. Samtidig vil det medføre, at straffene her i landet i fremtiden kan blive udmålt på et niveau, der bedre svarer til strafniveauet i civiliserede nationer i den omgivende verden.

Gældende ret

Grundlæggende er der almindelig enighed om, at en voldtægtsforbrydelse er en yderst alvorlig krænkelse af offerets selvbestemmelse og integritet, dvs. offerets frihed til at afvise seksuelle tilnærmelser og til selv at bestemme over sin egen seksualitet.

Voldtægtsforbrydelsen sætter offeret i en tvangssituation og udsætter offeret for et alvorligt angreb på offerets selvbestemmelse og selvrespekt. Forbrydelsen angriber flere sider af den personlige frihed. Offeret tvinges til seksuel omgang ved vold eller på grund af frygt. Tvangen medfører, at offerets almindelige handlefrihed indskrænkes. Følgerne af en voldtægtsforbrydelse er forskellige, ofte meget langvarige, og kan være af både legemlig og psykisk art. Alvorlige straffe er nødvendige både af hensyn til offerets og offentlighedens retsfølelse og af præventive årsager.

Straffebestemmelser rettet mod voldtægt værner også om offentlige interesser, idet det er en samfundsopgave at give borgerne tryghed mod kriminelle overgreb.

De gældende bestemmelser i straffelovens §§ 216, 217 og 222 er optrykt og sammenholdt med lovforslaget i bilag 1.

Straffelovens §§ 216 og 217 blev væsentligt omformuleret ved lov nr. 256 af 1981, jf. L 174, 1980-81, både med hensyn til beskrivelsen af gerningsindhold og med hensyn til strafferammer. Ved lovændringen i 1981 blev den hidtidige strafferamme, som var 10 år, opdelt i en normalramme og en skærpet strafferamme.

Voldtægt skal normalt bedømmes inden for strafferammen i § 216, stk. 1, på fængsel indtil 6 år, og sager efter denne ramme er ikke undergivet nævningebehandling. Men straffen kan stige til fængsel i 10 år, hvis voldtægten har haft en særlig farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder. Sager efter denne skærpede ramme er undergivet nævningebehandling. Udformningen af strafferammerne i 1981 tilsigtede ikke nogen ændret vurdering af voldtægtsforbrydelsens grovhed. Ved lovændringen i 1981 skete der den ændring, at bestemmelsen ikke længere er begrænset til forbrydelser, der begås af mænd mod kvinder. Strafferammen blev ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 (strafskærpelsesloven) forhøjet fra henholdsvis fængsel indtil 6 og 10 år til fængsel indtil 8 og 12 år. Rigsadvokaten har den 20. januar

2004 afleveret en redegørelse til Justitsministeriet om udviklingen efter strafskærpelsesloven. Redegørelsen tyder på, at straffene i en del sager er forhøjet med 1 år eller mere, mens der i andre sager er sket en fravigelse i nedadgående retning, ligesom der er eksempler på straffe, der efter rigsadvokatens opfattelse må anses for at være i underkanten af det tilsigtede strafniveau.

Antal anmeldte voldtægter og summarisk beskrivelse

Udviklingen i antallet af anmeldte voldtægter har – efter gennem en årrække at have ligget på et stabilt leje – i de senere år taget en uheldig drejning, idet der til trods for stor omtale i medierne og meget klar afstandtagen fra offentligheden og fra politisk side begås et stigende antal voldtægter.

Tabel I. Antal anmeldte voldtægter i Danmark 1995-2002 samt indekstal.¹⁾

Årstal	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Antal anmeldte voldtægter efter § 216	440	388	435	418	477	497	493	500
Indeks 1995 = 100	100	97	99	95	108	113	112	114

¹⁾ Kilde: Kriminalforsorgens statistik 2002, talmateriale indhentet fra rigspolitiet.

I København udgør antallet af sædelighedsforbrydelser omkring 200 årligt, hvoraf omkring 50 er vold-

tægtsforbrydelser. I nedenstående tabel er disse i året 2001 opdelt på forskellige kategorier.

Tabel II. Summarisk beskrivelse af 55 voldtægtssager i København 2001²⁾

Forbrydelsens karakter, gerningsmand og straffølge m. v.	Antal
Anmeldte voldtægter i alt	55
- fuldbyrdede voldtægter	27
- forsøg	27
- anmeldelse om medvirken	1
- falske anmeldelser	2
Dansk gerningsmand	12
Gerningsmand med anden etnisk oprindelse	35
Gerningsmandens oprindelse uoplyst	8
Domfældelser med fængselsstraf	9
Ikke afsluttede sager	4
Dømt til psykiatrisk behandling	1
Ikke sigtelse på grund af alder under 15 år	2
Tiltale undladt	17
Sagen afsluttet som grundløs	1
Frifindelse	2
Uopklarede sager	17

²⁾ Kilde: Chefkriminalinspektør Per Larsen i »Voldtægt«, udgivet af Dansk Forening for Kvinderet, 2003

Der foreligger, så vidt vides, ikke undersøgelser her i landet, der dokumenterer, hvor stor en andel af udførte voldtægter der anmeldes til politiet. Det er en udbredt opfattelse, at der i Danmark generelt er en høj anmeldelsesfrekvens. Men det er uvist, om det også gælder for denne type forbrydelser. I nogle tilfælde er det sandsynligt, at offeret vælger at leve med traumatet uden at involvere andre. Der er ikke grundlag for at gætte på, hvor stort »mørketallet« er.³⁾

Straffelovrådet har den 28. januar 2003 udsendt sin betænkning om indstillinger til ændringer af straffeloven.⁴⁾ I betænkningen redegøres kort for rådets undersøgelse af udviklingen i strafniveauet i perioden 1996-2000. Herfra citeres:

»Af i alt 196 voldtægtsafgørelser vedrører 91 personer (gerningsmænd) på 18 år og derover. 60 pct. af afgørelserne angår tidligere ustraffede personer, mens 11 pct. vedrører personer, der tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet ...

Den altdominerende afgørelsestype er med 93 pct. ubetinget frihedsstraf. Der er i to tilfælde givet tiltalefrafald, hvilket antagelig skyldes, at det har drejet sig om personer, der i forvejen var idømt en behandlingsdom. I 12 sager er der idømt betinget straf.

Vurderet ud fra den gennemsnitlige strafflængde idømmes de strengeste straffe i de tilfælde, hvor personen tidligere er straffet for sædelighedsforbrydelser og aktuelt er dømt for mere end én sædelighedsforbrydelse.

Knap halvdelen af de ubetingede domme er fastsat til højst 1 år, og 88 pct. er på højst 2 år. Den længste dom er på 8 år.

De fleste betingede domme med straffastsættelser er fastsat til højst 6 mdr., den længste til 1½ år ...

For de fleste sagstyper ses der usystematiske variationer i strafniveauet i voldtægtssager fra 1996 til 2000. Samlet vurderet er der tegn på stabilitet i strafniveauet, idet den gennemsnitlige længde af de ubetingede frihedsstraffe er nogenlunde uforandret i perioden. 18 mdr. i 1996, 16 mdr. i 1997, 15 mdr. i 1998, 16 mdr. i 1999 og 17 mdr. i 2000 ...

Andelen af ubetingede straffe er ... to tredjedele for personer under 18 år, mens den for personer over 18 år er 96 pct. ...

I USA foreligger et meget omfattende statistisk materiale, der beskriver antallet af anmeldte voldtægter, forsøg på voldtægter, ikkeanmeldte voldtægter mod kvinder m.v.⁵⁾ Tallene omfatter såvel faktiske anmeldte

dels som estimerede antal forbrydelser, der ikke er anmeldt. Beregningerne er baseret på mange års erfaringer og studier, og den usikkerhed, der altid vil være knyttet til estimater, er derfor reduceret til et minimum.

I årene 1992-2000 blev antallet af fuldbyrdede voldtægter i USA beregnet til i gennemsnit 140.990 årligt, forsøg på voldtægt blev opgjort til 109.230 årligt og »sexual assault«, der defineres som andre seksuelle handlinger, der udføres mod offerets vilje, til 152.680 årligt. Det er beregnet, at langt de fleste voldtægtsforbrydelser mod kvinder ikke anmeldes til politiet. For årene 1992-2000 er det anslået, at der årligt skete ca. 132.000 fuldbyrdede voldtægter mod kvinder og ca. 99.000 voldtægtsforsøg mod kvinder. Heraf blev ca. 34-36 pct. anmeldt til politiet, omkring halvdelen af offeret selv og de øvrige af en person, der hørte til offerets husstand eller andre. Mellem 63 og 65 pct. af voldtægter og voldtægtsforsøg blev ikke anmeldt til politiet.

Som årsager til, at voldtægter ikke anmeldes, oplyser det amerikanske justitsministerium: Voldtægten er en personlig sag (23,5 pct.), frygt for represalier (16,3 pct.), politiet er forudindtaget (5,8 pct.). Tallene viser desuden, at jo tættere forbindelsen er mellem offer og forbryder, jo større er sandsynligheden for, at politiet ikke modtager anmeldelse. Når gerningsmanden er nuværende eller tidligere ægtefælle, sker der ikke anmeldelse i 77 pct. af tilfældene, når han er en ven eller en bekendt, anmeldes ikke i 61 pct. af tilfældene, og når han er en fremmed, anmeldes 54 pct. af de fuldbyrdede voldtægter og 44 pct. af voldtægtsforsøg.

Strafudmåling

Der er gennemført flere undersøgelser af strafniveaut i voldtægtssager. Landsdommer Poul Lodberg gennemførte i 1990'erne en undersøgelse på baggrund af landsretsdomme fra begyndelsen af 1990'erne og fra 1996. Endvidere har forskningschef, mag. art. Britta Kyvsgaard udført en undersøgelse af strafniveaut i voldtægtssager, der omfatter årene 1984, 1988, 1992, 1996 og 1998.⁶⁾ Undersøgelsen viser, at strafniveaut i voldtægtssager var højere i begyndelsen af 1980'erne end i slutningen af 1980'erne og 1990'erne, og at der ikke i 1990'erne er sket en ændring i strafniveaut for voldtægtsforbrydelser. Selv om der kan være specielle forhold, der påvirker undersøgelsens resultater, er der grund til at være opmærksom på, at undersøgelsen viser, at 1984 var det af de undersøgte år, hvor den gennemsnitlige strafflængde var længst, nemlig 21 måneder, mens 1992 og 1998 var de år, hvor den gennemsnitlige strafflængde var

kortest, nemlig henholdsvis 14 og 13 måneders fængsel. Efter forhøjelsen af strafferammerne i 2001 må det antages, at der i et vist omfang idømmes strengere straffe, i alt fald for de mest alvorlige forbrydelser, men der foreligger endnu ikke et mere omfattende statistisk materiale, der belyser dette.

I Britta Kyvsgaards undersøgelse vises blandt andet i tabelform oplysninger om voldtægts karakter, de anvendte magtmidler og voldtægtsdommene, fordelt efter voldtægts karakter og straffens art og længde. Det fremgår bl.a., at 6 pct. af de undersøgte voldtægter er begået af flere gerningsmænd, at 28 af voldtægterne har strakt sig over et længere tidsrum, fra 45 minutter op til 2½ døgn, at 11 pct. af de dømte gerningsmænd tidligere var dømt for voldtægt, og at 35 pct. af gerningsmændene tidligere var dømt for anden kriminalitet end seksualkriminalitet.

Tabel III viser voldtægts karakter, idet der for de 5 undersøgte år mellem 1984 og 1998 er foretaget en opdeling af forbrydelserne i a) overfaldsvoldtægt, dvs. voldtægt mod en person, som gerningsmanden slet ikke kender eller kun har et yderst perifert kendskab til, og hvor der forud for voldtægten ikke har været nogen kontakt mellem parterne, b) kontaktvoldtægt, dvs. situationer, hvor parterne før voldtægten har været sammen på en måde, som kunne være optakt til en seksuel kontakt – også voldtægt, hvor parterne i forvejen kender hinanden, f.eks. som arbejdskolleger, naboer el.lign., henregnes til denne gruppe – og c) parvoldtægt, der defineres som voldtægt mod nuværende eller tidligere seksuel partner, såfremt forholdet er opført inden for et kortere tidsrum før voldtægten.

Tabel III. Voldtægtsdomme fordelt efter voldtægts karakter.

Overfaldsvoldtægt	41 pct.
Kontaktvoldtægt	43 pct.
Parvoldtægt	16 pct.

Tabel IV viser anvendte magtmidler, der i undersøgelsen spænder fra kvælertag til verbale trusler.

Tabel IV. Anvendte magtmidler

Kvælertag	18 pct.
Anvendt eller truet med våben	18 pct.
Sparket eller slået offeret	15 pct.
Verbale trusler om vold	9 pct.
Fastholdt offeret	40 pct.

Tabel V viser voldtægtsdommene fordelt efter voldtægtens karakter og straffens art og længde.

Tabel V. Voldtægtens karakter og straffens art og længde

	Overfaldsvoldtægt	Kontaktvoldtægt	Parvoldtægt	I alt
Ubetinget frihedsstraf	96 pct.	95 pct.	83 pct.	93 pct.
Delvis betinget frihedsstraf	2 pct.	1 pct.	8 pct.	2 pct.
Betinget frihedsstraf	2 pct.	4 pct.	10 pct.	4 pct.
Længden af ubetinget straf				
6 mdr. og derunder	9 pct.	12 pct.	18 pct.	12 pct.
6 – 10 mdr	15 pct.	21 pct.	24 pct.	19 pct.
10 mdr. – 1 år	15 pct.	20 pct.	27 pct.	19 pct.
1 år – 1 år 6 mdr.	18 pct.	20 pct.	15 pct.	18 pct.
1 år 6 mdr. – 2 år	22 pct.	13 pct.	9 pct.	16 pct.
2 år – 3 år	10 pct.	12 pct.	6 pct.	10 pct.
3 år og derover	12 pct.	3 pct.	0 pct.	6 pct.
Gennemsnitlig længde af ubetinget frihedsstraf	21 mdr.	16 mdr.	13 mdr.	18 mdr.

Kritik af dansk lovgivning og retspraksis

Der har i de senere år i den offentlige debat været rejst til tider meget stærk kritik af den gældende lovgivning og af domstolens praksis. Kritikken dukker ofte op i medierne i forbindelse med omtale af konkrete voldtægts-sager, der er så alvorlige, at de ikke kan undgå at vække betydelig afsky og harme i offentligheden. Både i 2000 og i 2001, 2002 og 2003 har sådanne sager præget medie billedet og vakt en voldsom debat i offentligheden om straffniveaue for voldtægt. Men det er ikke kun medierne, der har taget problemet op.

Den kritik, der rejses, kan som regel opdeles i a) kritik af lovgivningens lave strafferammer, b) kritik af straffrihed i sager om »uagtsom voldtægt« og c) kritik af de i retspraksis idømte frihedsstraffe (som værende for korte).

I dette afsnit refereres i kort form en række retsafgørelser, der illustrerer baggrunden for den rejste kritik. Det skal fremhæves, at der findes så mange afgørelser, at forslagsstillerne ikke har haft mulighed for at foretage en dybtgående sammenligning af den samlede retspraksis, ligesom forslagsstillerne ikke har adgang til oplysning om de sager, i hvilke anklagemyndigheden har undladt at rejse tiltale. Forslagsstillerne vil derfor under udvalgsbehandlingen af nærværende lovforslag anmode om, at udvalget så vidt muligt får

stillet mere omfattende baggrundsmateriale til rådighed, herunder i form af supplerende materiale fra anklagemyndigheden.

a) kritik af lovgivningens lave strafferammer

Selv efter den seneste forhøjelse af strafferammerne ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 (strafskærpselsesloven) er strafferammerne her i landet formentlig lavere end i et stort antal andre lande.

b) kritik af straffrihed i sager om »uagtsom voldtægt«

Det er gennem årene mange gange fastslået i retspraksis, at vore domstole er nødt til at frifinde formodede voldtægtsmænd, hvis anklagemyndigheden ikke kan bevise, at manden vidste eller forstod, at kvindens modstand var alvorligt ment, eller ikke havde tænkt over, at hun af angst for hans reaktion ikke turde gøre modstand mod hans fysiske overgreb. Det skyldes, at straffelovens voldtægtsbestemmelse kun omfatter forsætlig voldtægt. Det må af samme grund antages, at der er en række sager, i hvilke der aldrig rejses tiltale, fordi anklagemyndigheden på forhånd finder det umuligt eller meget vanskeligt at føre bevis for, at der foreligger forsæt.

I den offentlige debat har bl.a. Dansk Forening for Kvinderet anbefalet at straffe for uagtsomhed. Advokat Jytte Lindegaard, der er ordførende for forenin-

gen, har udtalt: »Det er et problem, som jeg som advokat arbejder med hver dag. Spørgsmålet er jo, om gerningsmanden burde have set, at kvinden ikke ville være med. Man kan også spørge sig selv, hvor dum han har lov at være.«⁷⁾ Imod forslaget har politiadvokat Michael Jørgensen udtalt sig. Han henviser til, at straffen for uagtsomt manddrab normalt ligger på et par tusinde kroner i bøde, og at straffen for voldtægt næppe vil kunne blive højere. »Det vil være et forkert signal til voldtægtsmanden, at han kan slippe med en bøde«, siger politiadvokaten.⁸⁾

Anderledes har professor, lic. jur. Vagn Greve ved flere lejligheder peget på muligheden for at straffe for uagtsom voldtægt. Greve påpeger bl.a., at langt de fleste overtrædelser af dansk lovgivning sker ved uagtsomhed. Af de 250.000 personer, der årligt straffes her i landet, bliver højst en tiendedel straffet for lovovertrædelser, der ikke også kan straffes, når de forekommer som uagtsomme krænkelser. Men der er ifølge Greve vel langt mindre end en hundrededel af disse, der er forsætsdelikter, det vil sige, at gerningsmanden har kendskab til, at der sker en lovovertrædelse. I særlovgivningen er det nemlig kun ganske få forbrydelser, der kræver forsæt.⁹⁾

Som eksempler på sager, hvor nævningene ifølge Greve må formodes at have antaget samtykke hos kvinden eller tro derpå hos manden og derfor frifandt tiltalte, kan nævnes:¹⁰⁾

Østre Landsrets dom den 9. december 1976

Frifundet i voldtægtssag som følge af uagtsomhed

T og A (begge berusede mænd) bankede kl. 02.00 på hos K, som de ikke kendte, for at låne telefonen og ringe efter en taxi. De blev budt ind, snakkede ½ time med K og fik på opfordring af hende en øl. T kastede K om på gulvet, havde samleje med hende flere gange. Herunder slog og bed han hende samt ridsede hende på hals, kind, bryst og skuldre med et ituslået glas. Endvidere stak han en ølflaskehals op i K's kønsdele. T erkendte det faktiske forløb, men hævdede, at det hele var foretaget på K's initiativ. A sov det meste af tiden, men havde hørt K råbe om hjælp 2-3 gange. På et tidspunkt blev han bange for, at T ville gå amok, og løb efter hjælp.

Frifundet i voldtægtssag som følge af uagtsomhed.

Vestre Landsrets dom den 30. marts 1979

T blev dømt for frihedsberøvelse ved trods K's modstand at have trukket hende ind i en bil og kørt hende til et hus, hvor hun blev holdt tilbage. En mand (M) blev samtidig tvunget med, blandt andet ved et

kraftigt knytnæveslag i ansigtet. I huset blev der fremvis pistol og salonriffel. K sad stille, mens de andre (M, T og T 2) så på våbnene. På et tidspunkt, hvor de andre tre var ude, forsøgte K at komme ud gennem toiletvinduet. T sagde, at hun skulle lukke vinduet og låse døren op, og det gjorde hun. Efter en tid forlod M huset. K sad samme sted, til T sagde, at hun skulle gå ovenpå, hvilket hun gjorde. De havde samleje. Ifølge T var det frivilligt. Ifølge K var hun bange og afsløget derfor ikke. (Nævningerne anså det for bevist, at der havde været så meget tvang i situationen, at T blev dømt for frihedsberøvelse, men ikke for voldtægt).

Frifundet, selv om der objektivt set var tale om voldtægt

Østre Landsrets ankedom den 28. juni 1982¹¹⁾

T havde taget en 16-årig pige med ud at køre i sin varevogn. Der var modstridende forklaringer om, hvordan denne del af hændelsesforløbet foregik. T forklarede, at pigen havde ønsket at blive kørt hjem. Hun forklarede, at T tog hendes cykel og satte den i vognen, og at hun i denne situation følte sig presset til at tage imod tilbudet om at blive kørt hjem. På vejen redegjorde T for sine seksuelle problemer og behov. Da pigen lod ham tale om dette, opfattede T situationen således, at hun var indstillet på, at samværet udvikle sig i den retning. Pigen var angst for, at T ville blive voldelig, hvis hun ikke lod ham snakke. På et tidspunkt standsede T bilen og gav pigen besked på at gå ind i bilens varerum. Her foregik der samleje, anden kønslig omgængelse end samleje m.m. Forud for hver af sine seksuelle handlinger spurgte T pigen, om hun var bange eller indforstået. Pigen forklarede, at hun simpelt hen var gået i baglås og tænkte på faren ved at skribe op. Både byretten og landsretten lagde pigens forklaring til grund, således at der objektivt set var tale om voldtægt.

Byretten lagde til grund, at T havde haft det nødvendige forsæt. Det fremhæves især, at T kun havde haft anledning til at stille de ovennævnte spørgsmål, hvis han nærede tvivl om pigens accept af samlejet.

Landsretten frifandt derimod. Den »finder ikke med den sikkerhed, der er nødvendig for domfældelse, at kunne tilsidesætte tiltaltes forklaring, hvorefter han opfattede pigens holdning som accept af samleje eller andet kønsligt forhold med ham«.

Dommen blev kraftigt debatteret. Der er bestemt ingen grund til at tro, at dommen er forkert ud fra gældende ret, skriver Vagn Greve. »Men er denne retstilstand rimelig? Skal en fed, ældre mand, der klokken 18 giver en fuldstændig fremmed 16-årig pige et lift i

F. t. l. vedr. straffeloven

sin bil, have lov til at have en så fast tro på sine evner som Casanova? Med en uagtsomhedsbestemmelse ville han efter al sandsynlighed være blevet dømt.«¹²⁾

Som et nyere – og også meget omtalt – eksempel kan henvises til den første af de to domme, der er refereret nedenfor under pkt. c. Her afsagde byretten frifindelsesdom på grund af uagtsomhed. Dette ændredes dog ved landsrettens dom, der imidlertid af mange opfattes som en meget mild dom.

c) kritik af de i retspraksis idømte frihedsstraffe (som værende for korte)

Der er gennem årene afsagt en del domme, der i offentligheden er blevet anset som værende alt for milde, i nogle tilfælde fordi domstolene ikke tilnærmelsesvis har udnyttet lovens strafferammer, i andre tilfælde fordi domstolene ikke har henført forbrydelserne under den strengere straffelovsbestemmelse, som anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, men har dømt efter en mildere straffelovsbestemmelse.

Som eksempler refereres nedenfor tre afgørelser. Den første har været stærkt omtalt i medierne, og mange har offentligt givet udtryk for, at den afsagte dom var for mild. I denne sag skete der frifindelse ved byretten, som fandt, at handlingerne var straffrie på grund af uagtsomhed. Dette ændredes ved landsrettens dom, der af mange opfattes som en meget mild og for mild dom.

Den følgende afgørelse fremdrages som et eksempel på, at domstolene ikke har henført forbrydelsen under den strengere straffelovsbestemmelse, som anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om, men har dømt efter en mildere straffelovsbestemmelse.

U.2003.2265Ø¹³⁾

Gruppevoldtægt straffet med fængsel i 2 år

De fem tiltalte mænd, der var mellem 21 og 33 år, fandtes skyldige i voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. til dels § 224, ved i december 2001 i forbindelse med en fest i nogle festlokaler, hvor en ung kvinde var til stede, mod hendes vilje at have ført hende ned i en baggård, hvor de gennem ca. 1½ time under indtryk af den stiltiende trussel, der lå i, at hun sammen med et antal kendte mænd befandt sig på et øde sted, hvorfra det nærmest var umuligt at tilkalde hjælp, gennemførte samleje og anden kønslig omgængelse end samleje, herunder anale samlejer, med kvinden. De tiltalte straffedes hver især med fængsel i 2 år. Under hensyn til de ydmygede omstændigheder tilkendtes F en godtgørelse på 50.000 kr. efter erstatningsansvarslovens § 26.

U.2003.1968Ø

Voldtægt blev efter en helbredsvurdering henført under straffelovens § 216, stk. 2 (torturerstatning)

Den 24-årige T, der godt 8 måneder forinden var straffet for forsøg på voldtægt, blev nu på ny fundet skyldig i forsøg på voldtægt samt i voldtægt begået med 4 dages mellemrum. Den fuldbyrdede voldtægt blev gennemtvunget ved, at T tildelte offeret, den 69-årige B, flere knytnæveslag i hovedet, hvorved B blev tilføjet omfattende skader. Da T alene havde anvendt knytnæveslag, fandt byretten ikke, at forholdet kunne henføres under straffelovens § 216, stk. 2. Byretten idømte T en fællesstraf af fængsel i 3 år. Landsretten fandt, at voldtægten efter en helhedsvurdering måtte henføres under § 216, stk. 2. T blev idømt en fællesstraf af fængsel i 3 år og 6 måneder. B blev tilkendt 80.000 kr. i godtgørelse for tort.

U.1994.648H

Mishandling ikke af så grov beskaffenhed, at den var omfattet af straffelovens § 246. Voldtægt og mishandling m.m. straffet med fængsel i 5 år (fællesstraf).

Den 30-årige T, der tidligere var straffet bl.a. for vold og var prøveløsladt med en reststraf på 33 dage, var ved nævningeting fundet skyldig i voldtægt og ulovlig tvang m.m. over for en 34-årig kvinde den 24. juli 1992 samt i bl.a. legemsangreb under særdeles skærpene omstændigheder med mishandling efter straffelovens § 246, jf. § 245, stk. 1, over for samme kvinde den 4. august 1992. T havde ved den sidstnævnte lejlighed tvunget kvinden til at klæde sig af og havde derefter med en luft- og fjederpistol skudt på hende med plasticugler, tvunget hende til at føre is-terninger op i skeden og i endetarmen, skudt en metal-skruer op i hendes endetarm og tvunget hende til at skyde sig selv med pistolen i munden og til at bide sig i den ene brystvorte med en skævbider. Uanset karakteren af denne mishandling og de omstændigheder, hvorunder den fandt sted, fandt Højesteret, at der ikke forelå sådanne særdeles skærpene omstændigheder, at den burde henføres under straffelovens § 246 (dis-sens). Den af landsretten udmålte fællesstraf af fængsel i 5 år fandtes imidlertid passende bestemt.

Fra forskellig side har der været rettet kritik mod retspraksis. Bl.a. har flere partiers ordførere i 2002 og 2003 kritiseret den manglende straffjæmmel ved uagtsom voldtægt. Udtalelsen af advokat Jytte Lindegaard, der er citeret foran, har også været kommenteret af SF's retsordfører, Anne Baastrup, der har givet tilslutning til Jytte Lindegaards udtalelser.¹⁴⁾

Regeringspartierne V og K har i deres tiltrædelses-papir, »Regeringsgrundlaget«, ¹⁵⁾ anført følgende:

»Forbrydelser mod personer er langt alvorligere end forbrydelser mod penge. Overgreb mod et andet menneske – hvad enten det er vold eller voldtægt – er en forbrydelse mod det helt fundamentale i vores samfund: respekten for det enkelte menneske. Alle former for vold er derfor helt uacceptable. Derfor skal volds- og voldtægtsforbrydere straffes hårdt og også hårdere, end det sker i dag. Domstolene skal have et signal om at udnytte strafferammerne bedre. I dag straffer man forbrydelser mod penge hårdere end forbrydelser mod mennesker. Den skævhed skal der rettes op på ved, at straffene for vold og voldtægt bliver hårdere. Det skal ske ved at forhøje en række strafferammer, så Folketinget sender et klart signal til domstolene om, at det nuværende straffniveau er for slapt.« Regeringsgrundlaget er skrevet forud for den senest gennemførte strafskærpelse ved strafskærpelsesloven i 2002, der måske har ført til en vis skærpelse af straffene, men beklageligvis sådan, at strafudmålingen her i landet fortsat er langt mildere end i andre lande, jf. nedenfor i afsnit 6.

Dansk og udenlandsk strafudmåling m.v.

I dette afsnit behandles strafudmålingen i Danmark og en række andre lande. Det er kendetegnende, at straffen for voldtægt i Danmark ligger væsentligt under niveauet i alle de andre lande, hvorfra oplysninger kan tilvejebringes. Dette kan næppe tages som udtryk for, at andre lande lovgiver forkert eller har en forældet lovgivning. Tværtimod er der i nogle lande inden for de senere år indført yderligere skærpelser i strafferammer og mindstestrafte m.v., ligesom der – i alt fald i et enkelt land, New Zealand – er inddraget helt moderne cost-benefit-analyser i overvejelserne af, om samfundet står sig bedst ved at indespærre de værste forbrydere eller ved at lade dem gå på fri fod. Disse overvejelser har peget på, at det ved visse alvorligere forbrydelser kan være samfundsøkonomisk mest forsvaret at indespærre.

Danmark og andre europæiske lande, Politikens undersøgelse i 2001

Voldtægt straffes i Danmark væsentligt mildere end i en række andre lande. Der findes ikke tilgængelige officielle sammenlignende statistikker eller uddrag af retspraksis, der dokumenterer strafudmålingen på tilstrækkelig autoritativ måde, men emnet har været genstand for forskellige private undersøgelser. Forslagsstillerne har til brug for dette afsnit indsamlet oplysninger fra flere lande og har så vidt muligt kun

medtaget oplysninger fra officielle eller autoritative kilder. Forslagsstillerne vil under udvalgsarbejdet tage initiativ til at få indsamlet yderligere materiale, der kan belyse strafudmålingen i forskellige lande, så vidt muligt i en sådan form, at oplysningerne fra de forskellige lande er sammenlignelige.

Mest kendt er Politikens ¹⁶⁾ og en række andre europæiske dagblades undersøgelse fra 2001. I undersøgelsen blev dommere i Finland, Tyskland, Sverige, Norge, Holland og Danmark bedt om at bedømme forskellige konkrete straffesager, der var nærmere beskrevet. En fiktiv voldtægts sag var beskrevet som en sag, hvor en 34 årig mand ved hjælp af dødstrusler og en kniv rettet mod halsen voldtager en 27-årig kvinde. Den således beskrevne forbrydelse straffes efter den danske dommers vurdering med 1½ fængsel, hvis sagen bedømmes af en dansk domstol. Tilsvarende vurderer dommere i Finland, Sverige, Norge og Holland, at forbrydelsen vil udløse en straf på mere end 3 års fængsel. Den tyske dommer vurderer, at forbrydelsen i Tyskland fører til 7 års fængsel. Justitsministeren har i Retsudvalget kommenteret undersøgelsen og bl.a. henvist til, at undersøgelsen kun baserer sig på lokale dommers stillingtagen til en enkelt sag. ¹⁷⁾

Sverige

I Sverige nedsattes i 1970'erne et arbejdsudvalg, der i sin betænkning ¹⁸⁾ bl.a. anførte, at fordomme og tabuforestillinger alt for længe havde præget seksuallivet og dets ytringer. Der var – efter udvalgets opfattelse – behov for at afkriminalisere eller nedkriminalisere visse sædelighedsforbrydelser, og udvalget foreslog meget vidtgående formildelse af den straffretlige regulering. ¹⁹⁾ Udvalget fandt bl.a., at der var grund til at se mindre alvorligt på overgrebet, når offer og gerningsmand kendte hinanden i forvejen og overgrebet foregik indendørs. I sådanne tilfælde burde man ikke benytte betegnelsen »voldtægt«, men kun »seksuel tvang«, der burde straffes mildere. Arbejdsudvalget forsvarede sig mod den kritik, der rejstes, med, at man kun søgte at tilpasse lovgivningen til den mildere bedømmelse, som domstolene i flere år havde lagt til grund.

Den svenske offentlighed og kvindeorganisationer tog stærkt afstand fra betænkningen, og et nyt udredningsarbejde påbegyndtes. Betænkningen »Våldtäkt och andra sexuella övergrepp« ²⁰⁾ blev fremlagt i begyndelsen af 1980'erne. I den havde opfattelsen af kvindens adfærd under voldtægtsforbrydelsen gennemgået en fuldstændig ændring. Herom skriver Anika Snare: »Nu blev det anført, at hendes adfærd, før voldtægten skete, var ligegyldig og ikke burde påvir-

ke vurderingen af, om hun havde været udsat for en voldtægt. Udredningen understregede, at det afgørende må være spørgsmålet om, hvorvidt gerningsmanden ikke havde respekteret kvindens »nej« og havde brudt hendes modstand gennem fysisk eller psykisk tvang. Kränkelsen af hendes personlige og seksuelle integritet blev anset som uacceptabel.«²¹⁾

Betænkningen indeholdt også en skærpelse gennem afskaffelsen af den mildeste paragraf om seksuel tvang (våldförande), idet disse handlinger blev opgraderet til voldtægt.

I Sverige er hovedbestemmelsen i dag straffelovens bestemmelse, som lyder: »Den som tvingar en kvinna till samlag genom våld eller genom sådant hot, som innebär trängande fara, skall för våldtäkt dömas till fängelse i minst sex månader eller högst tio år eller, om omständigheterna är synnerligen mildrande, till fängelse i högst fyra år.«

Retspraksis ligger ofte på 8 til 10 måneders betinget fængsel ved førstegangsforbrydelser. I gentagelsestilfælde er straffen oftest fra 1½ til 3 års ubetinget fængsel.

Norge

Det norske Storting ændrede i 2000 straffelovens bestemmelser om voldtægt på flere punkter.²²⁾ Norsk lovgivning indeholder mere detaljerede beskrivelser af gerningsindholdet end dansk lovgivning. Loven indeholder bestemmelser om mindstestrafte, bl.a. en mindstestraf på 2 års fængsel, hvis voldtægten fører til samleje, eller hvis gerningsmanden har gjort offeret bevidstløst for at opnå seksuel omgang. Ved særlig grove voldtægter kan der idømmes fængsel i indtil 21 år. Det gælder således, hvis voldtægten er begået af flere i fællesskab, på særlig smertefuld eller krænken- de måde, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for tilsvarende forbrydelse, eller hvis offeret dør eller får betydelig skade på legeme eller helse som følge af handlingen. Seksuelt overførbart sygdom regnes altid som betydelig skade efter denne bestemmelse. Voldtægten straffes, hvis den er uagtsom, med fængsel indtil 5 år, der dog kan forhøjes op til 8 år i de grove tilfælde.²³⁾

USA

Voldtægt straffes efter enkeltstaternes straffelove. Straffen kan variere fra kortvarige frihedsstraffe til dødsstraf, afhængigt af forbrydelsens alvor. Mest almindeligt er mellemlange eller langvarige fængselsstraffe på 6 år eller mere.

Storbritannien

Straffen kan variere inden for rammerne fra en bøde og op til livsvarigt fængsel, idet retten selv fastsætter straffen ud fra forbrydelsens alvor. Mest almindeligt er, at der idømmes fængselsstraf, i langt de fleste tilfælde under 10 års fængsel.

New Zealand²⁴⁾

New Zealand er på mange måder et land, der kan sammenlignes med Danmark. Dog har man på kriminalitetsbekæmpelsens område tradition for væsentligt hårdere straffe end hos os, og der er forholdsvis mange fængslede personer.

Man er i New Zealand bl.a. optaget af cost-benefit-analyser, der forsøger at klarlægge de økonomiske følger af forbrydelse og straf, bl.a. ved at sammenholde de udgifter, samfundet afholder ved en skarpere politimæssig indsats og en mere konsekvent indespærring af forbrydere med de udgifter, ofrene og samfundet spares for ved, at forbrydere effektivt hindres i at begå nye forbrydelser. Det har i den offentlige debat ført til krav om, at forbrydere, der jævnlige begår alvorlige og meget omkostningskrævende forbrydelser, i videst muligt omfang bør holdes indespærret gennem meget lange tidsrum for at skåne medborgere og samfundet for de rædsler og de økonomiske tab, der ellers lides.

New Zealands parlament og domstole har reageret på offentlighedens bekymring over voldsforbrydelser ved at forhøje strafferammerne og forlænge fængselsstraffene. Dette er sket over en årrække ved flere forskellige lovindgreb siden 1985. I 1987 gennemførtes en lovændring, der sikrer, at gerningsmænd til alvorlige voldsforbrydelser ikke kan søge om prøveløsladelse. I 1993 gennemførtes en regel, der gav domstolene adgang til i sager, hvori der er idømt livsvarigt fængsel eller forvaring for alvorlige voldsforbrydelser, at fastsætte som et strafvilkår, at prøveløsladelse tidligst kan ske enten efter afsoning af 10 års fængsel eller indtil 3 måneder før fængselsstraffens udløb, dersom fængselsstraffen er kortere end 10 år.

En anden lovændring i 1993 indførte en forhøjelse af strafferammer for de værste seksuelle overgreb såsom voldtægt fra 14 års fængsel til 20 år.

Disse lovændringer har ført til en forlængelse såvel af de idømte straffe som af den faktiske afsoningstid. I årene fra 1984 til 1986 var den gennemsnitligt idømte straf for voldtægt 4 år og 3 mdr. I 1991-1993 udgjorde straffen 5 år og 11 mdr. I 1994-1996 var de idømte straffe i gennemsnit øget til 7 år og 4 måneder. Afsoningstiden er – bl.a. på grund af lovændringerne i 1993 – ikke meget kortere end de idømte straffe.

Indespærring koster mange penge. I gennemsnit udgør omkostningerne ved en fængselsdom 53 gange så store beløb som ved f.eks. dom til samfundstjeneste. Men i offentligheden er der ikke sympati for alternative domme, der giver gerningsmanden adgang til at færdes frit i samfundet.

Dansk Folkepartis holdning

Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at voldtægt er en af de mest modbydelige og krænkende forbrydelser, der kan forekomme i et moderne samfund, hvor ligestilling mellem kønnene og gensidig respekt er grundpiller. Overgrebet er et så alvorligt indgreb i kvindens integritet, det vil sige hendes frihed til at afvise tilnærmelser af seksuel karakter og til selv at bestemme over sin egen seksualitet, at samfundet bør straffe alvorligt.

For offeret kan forbrydelsen få livsvarig skadevirkning. Voldtægtsforbrydere udviser ofte en hjerteløshed, kynisme og råhed over for offeret, som ikke er til at forstå, og som slet ikke kan tolereres i et civiliseret og oplyst samfund. Forbrydelserne er så alvorlige, at den politiske verden ikke kan nøjes med at »sende signaler« til domstolene i form af den kritik af retspraksis, der jævnlige forekommer. Der skal en konkret lovgivning til, der tjener som mere præcis vejledning for domstolene, idet det derved samtidig tydeliggøres for befolkningen, at det danske folkestyre ikke bagatelliserer voldtægtsforbrydelser, men påtager sig sit ansvar over for ofrene og kræver meget alvorlige sanktioner gennemført over for gerningsmændene. I den forbindelse er Det Dansk Folkepartis holdning, at selve den fysiske krænkelser bør tillægges større betydning end i dag, når domstolene tager stilling til spørgsmålet om forbrydelsens grovhed og handlingens strafbarhed.

Med dette lovforslag lægger Dansk Folkeparti op til en skærpelse af lovgivningen med det formål at bringe denne langt bedre i overensstemmelse med befolkningens retsfølelse. Efter forslaget indføres der en mindstestraf på 1 års fængsel efter normalbestemmelsen og en mindstestraf på 2 års fængsel ved de meget alvorlige forbrydelser. Der indføres således bl.a. adgang til at idømme fængsel på livstid i de tilfælde, hvor offeret ved forbrydelsen eller som en direkte eller indirekte følge af denne afgår ved døden eller får betydelig skade på legeme eller helbred, herunder ved at blive påført seksuelt overførbart sygdom. Endvidere forhøjes den højeste fængselsstraf for voldtægt mod børn fra 12 år til 15 år. Uagtsom voldtægt gøres efter forslaget strafbar. Endelig indeholder forslaget en beskrivelse

af, hvilke typer forbrydelser der skal henføres under den høje strafferamme i § 216, stk. 2.

Om lovforslagets enkelte bestemmelser henvises til afsnit 8 nedenfor samt til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Straffelovrådet har i sin seneste betænkning ikke fundet anledning til at foreslå ændringer i straffereglerne for voldtægt.²⁵⁾ Rådets arbejde stod på gennem en årrække og blev i den politiske debat brugt som begrundelse for at udskyde eventuelle lovændringer.²⁶⁾ Der er efter forslagsstillernes mening ingen saglige forhold, der forhindrer, at der lovgives særskilt om straffen for voldtægt, ligesom der også på andre særskilte områder af straffelovgivningen er lovgivet i de senere år, f.eks. voldspakkerne I og II (1993 og 1997), rockerloven (1996) og skærpelser af strafferammer m.v. (2001).

Dansk Folkeparti finder det imidlertid – ved siden af de højere straffe – særdeles vigtigt, at der i de kommende år udføres en forstærket oplysende indsats. Indsatsen bør være så bred, at ingen voksne personer i Danmark i fremtiden må kunne påberåbe sig uvidenhed om, at seksualforbrydelser, herunder voldtægt, er nogle af de mest alvorlige forbrydelser, der kan sønderknuse både offerets, de pårørendes og gerningsmandens eget liv.

Der er også brug for at støtte og styrke det private hjælpearbejde, der tilbydes voldtægtsofre. Ordningen med beskikkelse af advokatbistand til voldtægtsofre kom først i stand i 1980 her i landet og først senere i Norge og Sverige. Joan-Søstrenes netværk er fra 1975, opkaldt efter Joan Little, en 20-årig sort amerikansk kvinde, der i et fængsel i South Carolina i USA blev voldtaget af en hvid fangevogter og derefter dræbte ham med hans egen kniv. Efter massive landsomfattende demonstrationer for kvinders ret til at forsvare sig mod overgreb blev hun frifundet som følge af nødværge.

Men det private hjælpearbejde skal støttes af det offentlige, dels gennem let og hurtig adgang til lægelig hjælp og psykologhjælp, når forbrydelsen er sket, dels ved længerevarende støtte i form af terapeutisk indsats eller anden indsats, men også økonomisk hjælp og anden bistand, der er tilpasset den enkelte kvindes behov. Det offentlige må ikke bruge den private hjælpeindsats som sovepude. Ofrene og de pårørende skal vide, at samfundet stiller sig solidarisk med dem og yder hjælp, når der er brug for det.

Uanset om voldtægt sker i forhold mellem mennesker, der i forvejen kender hinanden, eller over for en ubekendt person, bør både offer og voldtægtsmand vide, at samfundet sætter hele sin styrke ind på at ind-

krædse, pågribe, anholde, retsforfølge og straffe gerningsmanden efter nogle af de alvorligste bestemmelser i straffeloven.

Lovforslaget behandler alene den strafferetlige side af voldtægtsforbrydelsen. Gennemførelse af en skærpet lovgivning bør derfor suppleres med andre indsatser. Dansk Folkeparti vil opfordre til, at der i Folketingets Retsudvalg og eventuelt tillige i Socialudvalget og Sundhedsudvalget sker en drøftelse af, på hvilke områder der er behov for forbedringer i lovgivningen eller i den administrative praksis. Det kan være ændringer i politiets og retssystemets behandling af voldtægtsager, f. eks. hurtigere eller automatisk tilkaldelse af bistandsadvokat. Det kan være hjælp til bearbejdning af traumet og dets følelsesmæssige eftervirkninger. Den offentlige sygesikring yder i dag voldtægts ofre tilskud til behandling ved psykolog, jf. bekendtgørelse nr. 562 af 23. juni 1992, men der kan være behov for at forbedre reglerne. Men det kan også være en række andre forhold, der bør ses kritisk efter og forbedres. Denne gennemgang bør efter Dansk Folkepartis opfattelse bl.a. ske på baggrund af de henvendelser, regeringen og Folketinget modtager eller har modtaget fra Dansk Forening for Kvinderet, Center for Voldtægts ofre, Joan-Søstrene og andre interesseorganisationer. Der bør formentlig også ske en gennemgang og evaluering med udgangspunkt i den betænkning, der på initiativ af Ligestillingsrådet blev afgivet i 1987.

I marts 2000 åbnede Rigshospitalet et Center for Voldtægts ofre. Centeret har to opgaver: 1) at yde behandling og støtte til ofre for voldtægt og voldtægtsforsøg, 2) at være et nationalt videncenter, der skal forske og udvikle en model for kommende behandlingscentre for voldtægts ofre landet over. Centeret er bemanded med læger, sygeplejersker, psykologer og socialrådgivere. Centeret er oprettet på grundlag af en beslutning i Sundhedsministeriet om at placere et nationalt videncenter i Juliane Marie Centret på Rigshospitalet. Centeret finansieres i en fireårig periode af en særlig bevilling. Dette centers erfaringer bør ligeledes inddrages i et kommende evalueringsarbejde med henblik på at støtte ofrene bedst muligt.

Foruden de aspekter, der her er nævnt, må også det erstatningsretlige spørgsmål drøftes og vurderes. Erstatningsniveauet ved voldtægter er efter det oplyste i øjeblikket på omkring 30.000 kr. I den meget omtalte forbrydelse, hvor fem mænd efter en julefrokost forbrød sig mod en ung kvinde,²⁷⁾ blev der fastsat en erstatning på 50.000 kr. som følge af forbrydelsens grovhed. Efter forslagsstillernes opfattelse bør erstatningen ved voldtægt efter § 216, stk. 1, hæves til ikke

under 50.000-100.000 kr. og efter § 216, stk. 2, til ikke under 100.000-200.000 kr. I tilfælde, hvor flere voldtægtsmænd medvirker, bør enhver af dem pålægges at udrede erstatning på ikke under 50.000-100.000 kr. Der bør ikke være »rabat« for at være flere om at begå forbrydelsen sammen.

I tilfælde, hvor offeret får varigt men eller skade, herunder f.eks. ved seksuelt overførbart sygdom, bør erstatningen forhøjes tilsvarende. Krænkelsen er så alvorlig, at dette i sig selv taler for væsentligt højere erstatninger end i dag.

Det bør i forbindelse med dette lovforslag undersøges, om voldsoffererstatningsloven administreres tilfredsstillende for ofre for voldtægt. Loven stiller som betingelse for udbetaling af erstatning, at forbrydelsen er anmeldt til politiet »uden unødigt ophold«.²⁸⁾ Nævnet anser i almindelighed politianmeldelser, der indgives inden for 24 timer for at være rettidige. Imidlertid må det undersøges, om nævnet forvalter loven tilstrækkelig hensynsfuldt for kvinder, der har været udsat for voldtægt. Efter Dansk Folkepartis mening må der i sager om voldtægt indrømmes en meget længere anmeldelsesfrist. Det er en kendsgerning, at mange forbrydelser slet ikke kan anmeldes eller først kan anmeldes efter lang tid, når offeret har fået forbrydelsen så meget på afstand, at hun er parat til at involvere myndighederne. Denne kendsgerning må retsreglerne respektere. Det bør derfor under udvalgsbehandlingen undersøges, om nævnet i sin fortolkning af bestemmelsen om tidsfristen viser tilstrækkeligt hensyn til kvinder, der har været udsat for voldtægt. I modsat fald kan en ændring af også denne lov være nødvendig.

Justitsministeriet udsendte efter en regeringsbeslutning om mål for hurtig sagsbehandling m.v. den 22. december 1997 en cirkulæreskrivelse til politiet, Rigspolitechefen og den overordnede anklagemyndighed. I cirkulæreskrivelsen opstillede der målsætninger for sagsbehandlingstider i politi og anklagemyndighed. Under udvalgsbehandlingen af nærværende forslag bør det undersøges, om sagsbehandlingstiderne i sager om voldtægt er tilfredsstillende set i sammenhæng med voldspakken.

Indvendinger imod at lovgive

Forslagsstillerne er klar over, at der fra nogle sider vil blive rejst indvendinger imod at lovgive som foreslået.

Nogle vil pege på, at strafferammen blev forhøjet ved lovændringen i 2001, og at der inden for de nuværende strafferammer er rigelig plads til den strafskærpelse, der ønskes af et stort flertal i befolkningen. An-

dre vil anføre, at kriminalitet ikke kan bekæmpes alene med skærpede straffebestemmelser. Atter andre vil mene, at man – efter at Straffelovrådet i 2003 afgav betænkning om straffastsættelse og strafferammer – bør overveje, om der bør ske en samlet revision af straffelovgivningen, og at der ikke bør lovgives isoleret om voldtægtsforbrydelser.

Forslagsstillerne mener ikke, at nogen af disse begrundelser er tilstrækkelige til at afvise en skærpelse af lovgivningen.

Det er naturligvis rigtigt, at der inden for de eksisterende strafferammer på 8 og 12 års fængsel kan straffes langt strengere, end domstolene gør det. Som det er påvist i bemærkningerne foran, udnytter domstolene ikke tilnærmelsesvis strafferammerne, men idømmer straffe på i gennemsnit ca. 1½ år. Dette argument bortfalder derfor. Selv ved meget grove voldtægtsforbrydelser vælger domstolene som regel ikke højere straffe end 2 års ubetinget fængsel, dog op til 3 år, hvis den kriminelle tidligere er dømt for tilsvarende kriminalitet. Kun i ganske få tilfælde idømmes højere straffe end 3 år, med 8 år som et absolut strafmaksimum, der i årene 1996-2000 kun blev anvendt én gang. Ved at indføre en mindstestraf kan det tydeliggøres for domstolene, at strafniveaet i langt de fleste tilfælde skal ligge højere end i dag.

Det er ligeledes rigtigt, at kriminalitet ikke kun kan bekæmpes med højere straffe, men dette argument er heller ikke holdbart, når det er en kendsgerning, at Danmark straffer lavere for voldtægt end alle lande, vi kan sammenligne os med. Så er det nødvendigt, at lovgivningsmagten griber ind for at bringe niveaet på linje med, hvad der er almindeligt i den civiliserede verden.

Forslagsstillerne finder det heller ikke nødvendigt at udsætte strafskærpelsen på voldtægtsområdet for at afvente, om Straffelovrådet eventuelt i fremtiden udtaler sig om dette emne. I forbindelse med gennemførelsen af forhøjelsen af strafferammen i 2002 for bl.a. voldtægt²⁹⁾ drøftede Straffelovrådet, om ændringen kunne rejse spørgsmål om skærpelse af strafferammerne i andre straffelovsbestemmelser. Et enigt Straffelovråd³⁰⁾ fandt anledning til at fremkomme med generelle betragtninger om udformningen af strafferammer, herunder for vold og voldtægt, men rådet afstod fra at fremkomme med forslag om ændringer på områder som vold mod tjenestemand i funktion og vidnetrusler m.v., forbrydelser i familieforhold, forbrydelser mod kønssædeligheden (forbrydelser

mod liv og legeme) og forbrydelser mod den personlige frihed. Dette anskueliggør, at det sagtens kan lade sig gøre at lovgive isoleret på et enkelt af disse områder, uden at dette er til hinder for, at regeringen arbejder videre med at ændre strafniveaet også for andre typer forbrydelser.

Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget indeholder i fire henseender ændringer i forhold til den gældende lovgivning:

- a) For det første indføres mindstestrafte, nemlig 1 års fængsel for voldtægt efter § 216, stk. 1, og 2 års fængsel for de grovere forbrydelser efter stk. 2.
- b) For det andet forhøjes strafferammerne, således at der kan idømmes fængsel på livstid, hvis offeret ved forbrydelsen eller som en direkte eller indirekte følge af forbrydelsen afgår ved døden eller får betydelig skade på legeme eller helbred, herunder ved at blive påført seksuelt overførbart sygdom. Endvidere forhøjes den højeste fængselsstraf for voldtægt mod børn fra 12 år til 15 år.
- c) For det tredje straffes den, der ved grov uagtsomhed gør sig skyldig i voldtægt, med fængsel indtil 5 år eller indtil 8 år, hvis forbrydelsen hører til de af stk. 2 omfattede alvorligere forbrydelser. Uagtsom voldtægt har hidtil ikke i dansk ret været anset som en strafbar forbrydelse.
- d) For det fjerde ændres § 216, stk. 2, der beskriver de tilfælde, hvor den skærpede strafferamme på op til 12 års fængsel kan anvendes. I den nuværende udformning af loven, kan den højere straf idømmes, når forbrydelsen har haft en særlig farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpene omstændigheder. Efter lovforslaget skal denne strafferamme som noget nyt altid anvendes, hvis voldtægten er udøvet af flere i forening, hvis voldtægten er rettet mod et ubekendt offer, hvis forbrydelsen er sket under brug af våben, hvis offeret har været udsat for mishandling eller anden særlig rå, brutal, smertefuld eller ydmygende behandling, eller hvis gerningsmanden tidligere har gjort sig skyldig i tilsvarende forbrydelse.

Lovforslaget indeholder ikke nogen bestemmelse om erstatningsudmålingen, men det er forslagsstillerens opfattelse, at erstatningsbeløbene i forbindelse med voldtægt skal forhøjes væsentligt, og forslagsstillerne vil i udvalget tage dette emne op til drøftelse.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Ved de foreslåede ændringer i straffelovens § 216, stk. 1-4, skærpes straffen for voldtægt, og der indføres mindstestrafte. I det følgende beskrives og begrundes ændringerne:

Til § 216, stk. 1

Der indføres en mindstestraf på 1 år. Voldtægt skal således også, hvor der er tale om kontaktvoldtægt, straffes med mindst 1 års fængsel. Har forbrydelsen været forbundet med fysisk tvang, vold og konkrete trusler, skal straffen udmåles tilsvarende strengere. Et forslag om mindstestraf på 1 års fængsel har tidligere været behandlet i Folketinget (L 2, 2001-02, 1. samling, forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Skærpelse af straffen for vold, voldtægt, uagtsomt manddrab og forsættelig fareforvoldelse, nævningsager m.v.) af Birthe Rønn Hornbech (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl. Der ændres ikke i øvrigt ved strafferammen, der uændret er op til 8 års fængsel.

Til § 216, stk. 2

Den gældende bestemmelse i § 216, stk. 2, hæver strafferammen fra 8 til 12 års fængsel, når forbrydelsen har haft en særlig farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder. Lovforslaget indeholder den ændring, at den forhøjede strafferamme altid skal anvendes således, at forbrydelsen aldrig vil kunne henføres under bestemmelsen i stk. 1 i følgende tilfælde:

- hvis voldtægten er rettet mod et ubekendt offer,
- hvis offeret har været udsat for mishandling eller anden særlig rå, brutal, smertefuld eller ydmygende behandling,
- hvis voldtægten er udøvet af flere i forening,
- hvis forbrydelsen er sket under brug af våben,
- hvis gerningsmanden tidligere har gjort sig skyldig i tilsvarende forbrydelse.

De forhold, der her er præciseret, er efter den i dag gældende lovgivning ikke i sig selv tilstrækkelige til at bringe forbrydelsen ind under den skærpede strafferamme.

Den forhøjede strafferamme skal endvidere uændret benyttes,

- hvis forbrydelsen har haft en særlig farlig karakter, eller

- hvis der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Ved voldtægt, der henføres under stk. 2, indføres en mindstestraf på 2 års fængsel.

Til § 216, stk. 3

Efter lovforslaget indsættes et nyt stk. 3, hvorefter straffen kan stige til livstid, hvis offeret ved forbrydelsen eller som direkte eller indirekte følge af forbrydelsen afgår ved døden eller får betydelig skade på lemme eller helbred. Det præciseres i bestemmelsen, at påføring af seksuelt overførbart sygdom anses for at være sådan betydelig skade. Lovændringen har betydning f.eks. i de tilfælde, hvor offeret eller ofrene får varigt fysisk eller psykisk men som følge af forbrydelsen, og hvor retsfølelsen taler for, at straf efter stk. 2 ikke vil være tilstrækkelig.

Til § 216, stk. 4

Lovgivningen har ikke tidligere straffet uagtsom voldtægt. Dette ændres efter forslaget, således at voldtægt, der sker ved grov uagtsomhed, straffes med fængsel indtil 5 år, dersom voldtægten er omfattet af § 216, stk. 1, og med fængsel indtil 8 år, dersom der foreligger omstændigheder som nævnt i stk. 2. Lovforslaget vil betyde, at forbrydelsen altid rammes af fængselsstraf, og bødestraf er således udelukket. Heri ligger tillige en markering af, at samfundet anser forbrydelsen som en af de mest alvorlige.

Forskellen mellem almindelig uagtsomhed og grov uagtsomhed kan ikke læses i nogen lovbestemmelse, men skal forstås ud fra en almindelig sproglig forståelse af begreberne og en konkret bedømmelse af den enkelte persons individuelle forudsætninger. Hvis gerningsmanden har tilsidesat den agtpågivenhed, som måtte kunne kræves, har han handlet uagtsomt.

Til nr. 2

Uanset at bestemmelsen i § 217 efter lovændringer i 1981, hvor flere forbrydelser end tidligere blev henført under voldtægtsbegrebet i § 216, ikke eller kun sjældent vil få praktisk betydning i fremtiden, foreslås strafferammen hævet fra 4 til 6 år for at sikre proportionalitetshensynet i forhold til strafskaerpelserne i § 216. Bestemmelsen i § 217 omfatter alene opnåelse af samleje ved trussel om betydelig skade på gods, om frihedsberøvelse eller om at fremsætte ærerørigt beskyldninger eller røbe privatlivet tilhørende forhold. Straffelovrådet fandt det forud for lovændringen i 1981 principielt rigtigt at opretholde bestemmelsen, selv om den ikke i praksis vil blive anvendt meget, også fordi den understreger, at tilfælde, hvor samleje

tiltvinges ved vold eller trussel om vold, altid skal bedømmes efter voldtægtsbestemmelsen i § 216.

efter lovforslaget med op til 15 års fængsel mod den nuværende strafferamme på 12 år. Mindstestrafpen i sådanne tilfælde vil blive fastsat efter § 216.

Til nr. 3

Hvis der er tale om voldtægt mod et barn under 15 år, straffes efter gældende ret både efter § 216 og efter § 222, stk. 2. Voldtægt mod mindreårige børn straffes

Til § 2

Lovforslaget foreslåes at træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

- 3) Synspunkterne er en gengivelse af Per Larsen i »Voldtægt«.
- 4) Betænkning 1424, bind III, side 103 ff.
- 5) US Department of Justice, Bureau of Justice Statistics, Selected Findings, Rape and Sexual Assault; Reporting to Police and Medical Attention, 1992-2000, by Callie Marie Rennison, Ph.D.
- 6) Undersøgelsen og dens hovedresultater er beskrevet af Britta Kyvsgaard i »Voldtægt« Undersøgelsen er baseret på endelige domme for overtrædelse af straffelovens §§ 216 og 217 for årene 1984, 1988, 1992, 1996 og 1998. Undersøgelsens materiale omfatter 251 domme.
- 7) Udtalelse til Ritzau 24 september 2003.
- 8) Ifølge Ritzau 24. september 2003.
- 9) Vagn Greve, artikel »Bør forsæt være en almindelig strafbarhedsbetingelse« i Festskrift til Hans Thomstedt, Stockholm 1983, side 229 ff.
- 10) Vagn Greves artikel er optrykt i forkortet version i »Voldtægt«, udgivet af Dansk Forening for Kvinderet, 2003.
- 11) Dommen er her gengivet efter Vagn Greves artikel, jf. note 8.
- 12) Referat og kommentar er af Greve, side 233 og 234.
- 13) Denne og de følgende domme er refereret efter Ugeskrift for Retsvæsen. Tilføjelserne H, Ø eller V angiver, at dommen er afsagt af henholdsvis Højesteret, Østre Landsret eller Vestre Landsret.
- 14) Ritzautelegram 24 september 2003.
- 15) Regeringsgrundlaget, 26. november 2001, Statsministeriet.
- 16) Politiken 15. juli 2001, PS, side 1.
- 17) Retsudvalget 2001-02, 1. samling, L 27 – bilag 7.
- 18) Sexuella Övergrepp, SOU 1976:9.
- 19) Indgående beskrevet i artikel i »Voldtægt« af lektor, Dr.Crim. Anika Snare.
- 20) SOU 1982:61.
- 21) Anika Snare i »Voldtægt«, artiklen »Noget er sket!« – et tilbageblik på voldtægtsforbrydelsen, side 42.
- 22) Lov nr. 76 af 11. august 2000, kapitel 19, Seksualforbrytelse, §§ 192 – 200.
- 23) Norges straffelov § 192.
- 24) De følgende oplysninger og talmateriale er baseret på oplysninger i rapporten »The Use of Imprisonment in New Zealand«, offentliggjort af New Zealands justitsministerium, juni 1998.
- 25) Betænkning 1424, 2003.
- 26) Bl. a. af daværende justitsminister Frank Jensen, 2001-02, 1. samling, L 27, 9 oktober 2001, tale 10.
- 27) U.2003.2265Ø – dommen er refereret foran under afsnit 5.
- 28) LBKG 1985-11-01 nr. 470, offererstatningsloven § 10.
- 29) Lov nr. 380 af 6. juni 2002.
- 30) Betænkning 1424, 28. januar 2003.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 216. Den, der tiltvinger sig samleje ved vold eller trussel om vold, straffes for voldtægt med fængsel indtil 8 år. Med vold sidestilles hensættelse i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 12 år, hvis voldtægten har haft en særlig farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Lovforslaget

§ 216. Den, der tiltvinger sig samleje ved vold eller trussel om vold, straffes for voldtægt med fængsel fra 1 år indtil 8 år. Med vold sidestilles hensættelse i en tilstand, i hvilken offeret er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

Stk. 2. Straffen er fængsel fra 2 år indtil 12 år, hvis voldtægten er udøvet mod et ubekendt offer, hvis offeret har været udsat for mishandling eller anden særlig rå, brutal, smertefuld eller ydmygende behandling, hvis forbrydelsen er udøvet under brug af våben eller af flere i forening, hvis forbrydelsen i øvrigt har haft en særlig farlig karakter, hvis gerningsmanden tidligere har gjort sig skyldig i tilsvarende forbrydelse, eller hvis der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Stk. 3. Straffen kan stige til livstid, hvis offeret ved forbrydelsen eller som direkte eller indirekte følge af denne afgår ved døden eller får betydelig skade på legeme eller helbred, herunder ved at blive påført seksuelt overførbart sygdom.

Stk. 4. Den, som ved grov uagtsomhed gør sig skyldig i voldtægt efter bestemmelsen i stk. 1, straffes med fængsel indtil 5 år. Foreligger omstændigheder som nævnt i stk. 2, er straffen fængsel indtil 8 år.

§ 217. Den, som skaffer sig samleje ved anden ulovlig tvang, jf. § 260, end vold eller trussel om vold, straffes med fængsel indtil 4 år.

I § 217 ændres »4 år« til: »6 år«.

§ 222. Den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Har barnet været under 12 år, eller har gerningsmanden forskaffet sig samlejet ved tvang eller ved fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

I § 222, *stk. 2*, ændres »12 år« til: »15 år«.

Til lovforslag nr. L 231. Skriftlig fremsættelse (20. april 2004)

Peter Skaarup (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Mindstestraf for voldtægt, skærpelse af straffen for sårlig farlig, rå eller ydmygende voldtægt og af straffen for voldtægt mod børn under 15 år samt indførelse af strafbarhed for uagtsom voldtægt).

(Lovforslag nr. L 231).

Dansk Folkeparti gik ved folketingsvalget i 2001 til valg bl.a. på kravet om at tillægge opretholdelse af lov og orden den allerstørste betydning. Det er efter Dansk Folkepartis opfattelse bydende nødvendigt, at forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet tillægges en væsentlig større betydning i de kommende år, end tilfældet har været gennem en længere årrække. Især er der gennem de år, hvor Socialdemokratiet har siddet i regering, såvel under Anker Jørgensens regeringer i 1970'erne og 1980'erne som i Poul Nyrup Rasmussens regeringstid, konstateret en udvikling, hvor der opstod stadig større afstand mellem på den ene side befolkningens retsfølelse og på den anden side domstolenes udmøntning af straffelovens strafferammer.

På flere områder er der sket en alvorlig stigning i antallet af alvorlige forbrydelser, samtidig med at man har oplevet en optrapning og en forræelse af den måde, de kriminelle handlinger udføres på. Det gælder bl.a. så alvorlige forbrydelser som drabs-, volds-, seksual- og narkoforbrydelser. Ikke mindst seksualforbrydere udviser i mange tilfælde en stupiditet, en hjerteløshed, en kynisme og en råhed over for offeret, som det er næsten umuligt at sætte sig ind i, og som under ingen omstændigheder kan tolereres i et moderne, oplyst samfund, hvor vi skal leve tæt op ad hinanden. Den uheldige udvikling har slidt på befolkningens tolerance over for kriminaliteten.

Der er derfor i dag en udbredt opfattelse af, at politikerne på et så vigtigt område som straffebestemmelserne om voldtægt ikke længere kan nøjes med at skyde problemerne fra sig eller med at »sende signaler« til domstolene. Der skal en markant og håndfast lovgivning til, der viser, at folkestyret ikke bagatelliserer de grove forbrydelser, men påtager sig sit ansvar over for ofre og over for gerningsmænd. Folketinget bør desuden i klart sprog fortælle domstolene, hvad der er hensigten med lovgivningen.

Dansk Folkeparti har den ambition, at antallet af alvorlige forbrydelser skal falde mærkbart inden for nogle år. Dansk Folkeparti arbejder for, at der opstilles konkrete mål og handlingsplaner for nedbringelse af antallet af forbrydelser på vigtige nøgleområder. Et sådant område er seksualforbrydelser. Dansk Folkeparti opfordrer derfor til, at politi og anklagemyndighed – gerne i samarbejde med kommunale myndigheder – diskuterer, hvordan seksualforbrydelser kan bekæmpes mere effektivt end før. Et af værktøjerne er en oplysningsmæssig indsats, der kan påvirke potentielle voldtægtsmænd til at afstå fra kriminalitet. Enhver i Danmark bør vide og forstå, at seksualforbrydelser, herunder voldtægt, er nogle af de allermest alvorlige forbrydelser, som kan sønderknuse både offerets, de pårørendes og gerningsmændens eget liv. Påvirkning af mænd, så voldtægtsforbrydelser så vidt muligt undgås, er naturligvis af allerstørste betydning.

Men uanset omfanget af det oplysningsarbejde, der udføres, vil voldtægtsforbrydelser ulykkeligtvis fortsat ske. Uanset om de sker i forhold mellem mennesker, der i forvejen kender hinanden, eller over for personer, der aldrig har mødt hinanden før, bør både offer og voldtægtsmand vide, at samfundet sætter hele sin styrke ind på at indkredse, pågribe, anholde, retsforfølge og straffe gerningsmanden efter nogle af de alvorligste bestemmelser i straffeloven. Samtidig skal

offeret og dennes pårørende vide, at samfundet stiller sig solidarisk med lægehjælp og psykologhjælp, pleje, moralsk støtte og økonomisk hjælp.

Det lovforslag, der her fremsættes af Dansk Folkeparti, vil skaffe de nødvendige juridiske værktøjer, nemlig ændringer i straffeloven, der kan danne et nyt grundlag for anklagemyndighedens og domstolenes behandling af voldtægtssager. På baggrund af de politiske udtalelser, der er fremsat af repræsentanter for flere af de politiske partier, har mit parti og jeg en begrundet formodning om, at der i Folketinget kan skabes bred tilslutning til forslaget. Vi er naturligvis parate til i Retsudvalget at drøfte de enkelte dele af forslaget og til at lytte til saglige indvendinger eller forslag om ændringer og forbedringer i lovforslaget. Det afgørende for os er, at der kommer forbedringer i den gældende lovgivning. Vi kan ikke længere have siddende som en fejl ved den danske straffelov og retspraksis, at strafferammer og strafudmålinger stadig virker, som om vi her i landet bagatelliserer voldtægter i sammenligning med, hvordan andre lande behandler den slags forbrydelser, og hvordan befolkningen oplever disse forbrydelser.

Jeg vil ikke lade være med at omtale den erstatning, der udbetales til offeret. I en del år har erstatningsbeløbet for voldtægt ligget på omkring 30.000 kr. Der er af kritikere peget på, at beløbet end ikke har kunnet følge prisudviklin-

gen. Ved en meget grov gruppevoldtægt, hvor fem mænd blev idømt 2 års fængsel hver efter en alvorlig voldtægt med et ganske sagesløst offer, tilkendtes offeret en erstatning på 50.000 kr. I Dansk Folkeparti har vi drøftet dette erstatningsproblem, og jeg bruger udtrykket »problem«, fordi vi mener, at det er urimelige erstatningsfastsættelser, når man ser på, hvor alvorlig krænkelsen mod kvinden er. Vi mener i mit parti, at erstatningsniveauet må op på ikke under 50.000-100.000 kroner ved voldtægter efter § 216, stk. 1, og ikke under 100.000-200.000 kroner ved voldtægter efter § 216, stk. 2. I særlig grove tilfælde må erstatningsbeløbet udmåles højere, og hvis der er flere gerningsmænd, skal hver af gerningsmændene betale et beløb på mindst 100.000 kroner til offeret. Vi må i udvalget have drøftet, hvordan Folketinget kan komme i dialog med domstolene for at få løst dette erstatningsudmålingsproblem. Og endelig må vi have set på, om erstatningsordningen for volds ofre administreres ordentligt og fair i forhold til voldtægtsofre.

Så der er meget at tage fat på, og Dansk Folkeparti håber og appellerer om, at Folketingets andre partier vil deltage positivt i at få lovgivet på dette vigtige område.

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.